

Hva gjør jeg VED MISTANKE OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP MOT VOKSNE I NÆRE RELASJONER? - som helseansatt eller kollega

Volden kan ha mange
ansikter— den kan være
fysisk, psykisk, seksuell,
økonomisk eller omsorgssvikt.

Følg intuisjonen din!

SE

- Sår og blåmerker
  - Brann- og stikkskader
  - Svimmelhet
  - Konsentrasjonsproblemer
  - Søvn- og spiseforstyrrelser
  - Uro og utagerende adferd
  - Unnvikenhet
  - Depresjon
  - Irritabilitet
-
- Avtaler endres ofte
  - Personen motsetter seg hjelp som krever innsyn i familien
  - Partner er ofte med på avtalene
  - Hyppige legebesøk med diffuse symptomer
  - Reaksjoner ved berøring
  - Bruk av rusmidler
  - Mye dusjing

SPØR

Prøv å få til en dialog slik at volden erkjennes.

Start gjerne med:

-“Jeg er bekymret”

Beskriv så det du ser:

-“Det virker som du ofte er mye borte fra jobb”

-“Du virker sliten”

-“Jeg ser du har blåmerker på armen”

Fortsett med:

-“Dette gjelder kanskje ikke deg, men min erfaring er at mange som ikke har det så greit hjemme kan få sånne plager. Hva tenker du om det ?

-“Hvordan har du det hjemme`”?

TIPS!

-Prøv å unngå å bruke ordet “vold” og “overgrep”

-Still åpne spørsmål (ikke ledende)

-Benytt aktiv lytting— som “hmm... fortell mer om det ... beskriv, hva gjorde du, hvor var du, hvordan opplevdes det” osv.

-Gjenta nøkkelord

-Unngå vurderinger av det som har skjedd som

“Oj, så forferdelig” osv.

Hvordan arter volden seg:

-slag, trusler, seksuell tvang

-lugget, brent, ydmyket eller latterliggjort

AVKLAR

-Manglende råderett over egne penger

-Nektes kontakt med familie og venner

-Ødelegge ting som vedkommende er glad i.

-Kjæledyr som mishandles

-Tvangsekteskap

Hvor alvorlig er den:

-Når skjedde dette siste gang

-Beskriv hva som skjedde

-Er du redd noe skal skje fremover?

-Er det fare for liv og helse for deg selv eller barna dine?

-Har du tidligere vært i kontakt med politiet eller kriesenter?

Risikofaktorer:

Samlivsbrudd, tidligere voldsepisoder, tilgang til våpen, arbeidsledighet, økonomiske vansker, sykdom og rusavhengighet kan bety økt risiko for grov vold og partnerdrap. Politi og kriesenter bør kontaktes.

Be den voldsutsatte skrive ned hva som har skjedd og skjer, med angivelse av tid og sted.

AKUTTE SITUASJONER

Ved alvorlige trusler eller fysiske skader etter vold og overgrep

- ⇒ **Ring Politiet** for å forhindre nye akutte overgrep! Fortell hva du har sett og hvorfor du er redd for nye overgrep (avvergeplikten) Den voldsutsatte kan anmelde overgrepet eller politiet kan ta ut offentlig påtale.
- ⇒ Ved mistanke om voldtekt kontaktes: **Overgrepsmottaket i Østfold** eller **Legevakta** for undersøkelse og sporsikring.
- ⇒ Tilby den voldsutsatte å kjøre henne/ham til **Krisesenteret i Sarpsborg** hvor man kan bo trygt. Krisesenteret har rutiner for risiko-vurdering og uthenting av eiendeler.

HANDLE

HVA GJØR DU?

Målet er å motivere den voldsutsatte til å kontakte hjelpeapparatet slik at volden stopper.

- ⇒ **Anonyme drøftinger**
Er du usikker på hva du skal gjøre, kan du drøfte saken anonymt med krisesenter eller politi. Ring og avtal en time for en samtale med fagpersoner på krisesenteret.
- ⇒ **Informasjon om hjelpetilbudet til den voldsutsatte**
Hjelp den voldsutsatte med å finne informasjon om hjelpeapparatet!
Egen brosjyre om tilbudene kan lastes ned fra www.rakkestad.kommune.no/motvoldogovergrep.no eller kontakt: Servicekontoret i Rakkestad Rådhus for mer informasjon og materiell.
- ⇒ **Veiledningssamtale på krisesenteret**
Inviter den voldsutsatte med til en samtale på krisesenteret. Krisesenteret kan hjelpe til med å vurdere sikkerheten, om forholdet skal anmeldes og gir råd og veiledning om veien videre for å stoppe volden..

Ikke *alle* trenger bo på krisesenteret. Voldsutsatte kan få jevnlig veiledningssamtaler i en periode etter eget ønske.

Du kan også som ansatt i hjelpeapparatet invitere krisesenteret med i møter der den voldsutsatte deltar.

AVVERGEPLIKT:

Alle har en personlig plikt til å anmelde eller på annen måte avverge og hindre alvorlige forbrytelser

VIKTIGE TELEFON-NUMMER:

POLITI: **112** eller **02800**
KRISESENTER I SARPSBORG:
69 10 87 00

OVERGREPSMOTTAKET I ØSTFOLD:
474 62 100 (over 14 år)
Helsehusetfredrikstad.no

SOSIALPEDRIATISKE SEKSJON:
23 01 55 10 / 23 01 55 00 (under 14 år)

LEGEVAKTA: **116 117**
KOMPETANSESENTER FOR
TVANGSEKTESKAP OG
KJØNNSLEMLESTELSE:
478 09 050
Bufdir.no/vold

